

Egyházi hírek

2003. május 6-7 napjain Rázmány Csaba püspök Léta Sándor lelkésszel részt vettek az Egerben megtartott Konferencián, melynek témája volt:

„Az egyházak közművelődési szerepe a mai magyar társadalomban”.

A Konferencia résztvevőinek otthont az egri Kálvin ház biztosított, házigazda pedig Kádár Zsolt esperes, az Egri református gyülekezet lelkésze volt.

Magyarországon élő erdélyiek találkozója.

(A Reménység szigetén, 2003. május 4-én egyházunk képviselőjében Rázmány Csaba püspök részt vett a hagyományos ökumenikus istentiszteleten, melyen egyházi szolgálatot Tótkés László királyhágó-melléki református püspök végzett.)

BETHLEN GÁBOR erdélyi fejedelem szobrának felavatása

Nagyvárad, 2003. május 11.

Az ünnepségen a Magyarországi Unitárius Egyház képviselőjében a püspök és felesége, valamint a főjegyző és felesége vett részt, mely részvétel mindkét család részére maradandó élmény.

**A DÁVID FERENC EGYLET 2002. október 27-én ill.
2003. május 27-én emlékünnepelet rendezett Nagy Ignác utcai,
ill. Hőgyes Endre utcai templomunkban
KOSSUTH LAJOS születésének 200 éves, ill. a
RÁKÓCZI-szabadságharc megkezdésének
300 éves évfordulója alkalmából.**

Az első alkalommal Orbókné Szent-Iványi Ilona egyleti alelnök, a második alkalommal Rázmány Csaba püspök áhítata járult hozzá a megemlékezés hangulatának kialakulásához.

A rendezvények sikerében legnagyobb szerepe Sellei Zoltán előadóművész testvérünk műsor-összeállításának és lenyűgöző előadásának volt, aki a közönséget úgy tudta „kézben tartani” és érzéseit fokozni, hogy az minden résztvevő számára sokáig emlékezetes marad.

Az Egylet legközelebbi rendezvényére a nyári szünet után – valószínűleg szeptember második felében – kerül sor. Ekkor egyházunk történelmének újabb kori jeles személyiségeivel kívánunk foglalkozni.

Az első alkalmat néhai Dr. Gelei József egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia r. tagja, az Unitárius Egyház főgondnoka emlékének szenteljük.

- NS -

ZEBEGÉNY 2003. június 7. NEMZETI ZARÁNDOKHELY

Egyházunkat Rázmány Csaba püspök és felesége, Balázi László főjegyző és felesége, valamint a hívek egy kis csoportja képviselte.

Az alábbiakban közöljük a püspök úr Zebegényben elmondott beszédét:

*Kedves Testvéreim,
Szeretett Atyámfiai!*

Deák Ferenc az elválást nevezte a legszomorúbb és legrosszabb dolognak a világon. Ha ez így van, és így van, akkor a találkozás a legszentebb, legkedvesebb és leghasznosabb dolgok közé tartozik. Különösen kedves és hasznos egy olyan család tagjai részére, akik már pontosan egy éve nem látták egymást, akik egymásra vannak utalva, és akik szeretik is, és óhajtják is egymást. Állhatunk a határ bármelyik oldalán, lehetünk bármilyen közjogi, vagy gazdasági helyzetben, akkor vagyunk igazán magyarok, ha egy nagy-család tagjainak érezzük magunkat. E gondolat és valóság ellen sokat vétettek eleink, de még többet a ma korifeusai. Mivel még mindig elválasztanak a kényszer alatt meghúzott határok, szükség egy évben legalább egyszer találkoznunk, itt Zebegényben és Csíksomlyón egyaránt, hogy emlékezzünk azokra a szomorú pillanatokra, melyek előidéztek azt az állapotot, amikor a magyar saját szülőföldjén, útlevél felmutatása után találkozhat azokkal, akikkel egy nyelvet beszél, és akikkel egy nyelven imádkozik.

Mi ezer éve hangoztatjuk: „e Föld mely adta életed, hősök csodák hona, e népnek mely hordoz

mélabút, és örömeiben sírni tud, nincs párja rokona”. Hát valóban nincs...

Magyarságunk Európa és a Világ múltjának is része, és ez ma már tény és nem remény, nem szivárványkáprázat, de sajnós egy olyan korban élünk, mely nemcsak kívülről de belülről is bomlasztani akarja egységünket. Az amerikaiak, a franciának, a németnek szabad a nemzeti megnyilatkozás, nekünk naponta arra hívják fel figyelmünket, hogy ne magyarkodjunk, mert sértjük szomszédaink önértetét. Ezért van szükség a figyelmeztető harangra, itt e drága helyen a Nemzet Zarándokhelyén, hogy konduljon bele hangjával minden magyar szívébe és lelkébe, hogy soha senki ne felejtse, és érezze mindenki, hogy aki mellettünk él az a testvérünk, még akkor is, ha egy határ választ el tőle.

Népünk de az egész emberiség is korfordulót él és nagymértékben rajtunk Istent hívó vagy kereső magyarokon is múlik, hogy ebben a hitét vesztett szekularizált világban meg tud e kereszténynek maradni a világ, s benne a magyar lélek.

Jelenünk nehéz, mert szomorúvá teszi a múlt, de hisszük, hogy kereszténységünk igazi kereszténység, segítő és önfeláldozó kereszténység, mert az evangéliumból táplálkozik, és nem más mint a reménység és a szeretet kereszténysége.

S mivel holnap Pünkösöd, a Lélek ünnepe köszönt ránk, hadd mondjam el Lelkem szomorúságát: A Lélek ünnepén, a Lelket lesem én. A Lelket, mely több mint költemény. A Lelket, mely sosem volt enyém, a Lelket, mely sosem lesz enyém. A Lélek ünnepén, Szomorúan zendül egyetlen igém: Lesz-e a magyar, ismét testvér?

Emerson árnya*

Minden intézmény egy személyiség meghosszabbított árnyéka. Az Univerzalista Unitarizmus túlságosan sokrétű ahhoz, hogy egyetlen árny teljes egészében lefedje, ám ha mégis létezne egy olyan változatos elme, amely minket összefoghatna, akkor az bizonyosan az az Emersoné lenne. Szabad szellemével, mely a konformizmus minden fajtáját visszautasította, önmegvalósító képességével, a concordi bölcs – sokkal inkább mint a korabeli bostoni unitáriusok – hitünk igazi atyja.

Eppen kétszáz év telt el azóta, hogy egy prominens unitárius családban megszületett Waldo. Miután unitárius lelkészként apja nyomdokaiba lépett, rövid ideig a Bostoni II. Gyülekezetnek lett a pásztorja; ezek után viszont, gyors egymásutánban először felhagyott lelkészi működésével, aztán a prédikálással, majd teljesen elhagyta az egyházat (ahová csak öregkorában tért vissza). Emerson kihasználása maradandó traumát okozott egyházunknak; ma viszont már az Unitárius Univerzalizmus kimondottan sütkérezik aurája kisugárzásában. Ponciustól Pilátusig, az unitárius-univerzalisták teljes skálája: az Unitárius Univerzalista Egyesület egyházaitól a baráti körökig – mindenki az ő nevét dicsőíti. Teológiai szempontból is Emerson tovább formálja és éleszti azt a hitet, amelyet valaha oly vehemensen lenézett és kimondottan gúnyolt. Mint a legtöbb lelkész, én magam is gyakran fordulok hozzá teológiai útmutatásért és szellemi megvilágosulásért.

Az itt elmondottakban – a magától értetődő írónián túl, – Emerson hatásának van egy árnyoldala is. Bármennyire is „egyetlen ember meghosszabbított árnyéka a szervezett Unitárius Univerzalizmus”, ebben az árnyékban csak bágyadozik. Emerson árnyéka visszafog minket attól, hogy azá váljunk amivé szeretnénk, ha egyáltalán elhatároznánk, hogy fölnövünk.

Emerson alapvetően a serdülő bölcs. És itt nem a szó csúfondáros értelmét kell venni. A serdülőkor – átmenet a gyermekkori függőségtől a felnőttkorba – nem kevésbé szükséges állapota egy nemzetnek vagy hitnek, mint magának az egyénnek. Emerson, az Amerikai Egyesült Államok és az unitárius mozgalom egyszerre vált nagykorúvá, kitozva egyazon serdülő kori átmeneten: az Angliától frissen felszabadult nemzet, még csak gyermeknek számított, amikor Emerson 1803-ban megszületett; az Amerikai Unitárius Egyesület 1825-ben akkor alakult, amikor Emerson teológiai tanulmányait végezte; nem sokkal azután, a mozgalom szabadgondolkodóinak egy része kihívást intézett mindenféle határozatlan eszme ellen,

megpróbálva ezáltal a fiatal unitarizmust a keresztényi atyasághoz kötni.

Emersont a szolgáltság minden formája felháborította. Teljes szellemi erejét annak szentelte, hogy az Amerikai irodalom-tudományt felszabadítsa a régi világ elhasznált sallangjaitól. „Végéhez közeledik már függőségünk, hosszan tartó inasságunk, az, hogy más földeken tanuljunk”, írja saját függetlenségi nyilatkozatában, az *Amerikai tudósban*.

A *Természet (Nature)* megjelenésétől egészen haláláig, azaz 1836-tól 1882-ig a politikai, irodalmi, vallásos életnek nem volt rajta kívül olyan személyisége, aki jobban fel tudta volna lelkesíteni a serdülőkorúakat; nekik van legnagyobb mértékben szükségük fiatalos szellemiségre, ahhoz, hogy saját lábukon megálljanak és függetlenítsék magukat a felnőttektől.

Ahhoz, hogy a serdülőkor funkcionális legyen, szükséges a korhoz való hasonulás. Amennyiben

Emerson filozófiája elérte saját korának emberét, akkor remélni lehet, hogy nemzetünk és hitünk felnőtté vált. Fejlesztelméleti szempontból a folyamat a következő: függőségi, függetlenségi és egymástól függő. Ez a megállapítás érvényes nemzetre és felekezetre egyaránt. Ha egyszer majd felnövünk, az intézményellenesek – akiket mellesleg vonzanak intézményeink – elő kell vegyenek egy csöppnyit saját emersoni szabadságelméletükből, hogy azt nagylelkűséggel tudják befektetni. Csak akkor tudunk igazán összetartozni mint egy újjászületett közösség.

Ha egy intézmény olyan alapra építenek, melyet egy intézményel-

lenes személy hozott létre, kicsit olyan, mintha egy építész épületbontó szakembert alkalmazna. Emerson azért hagyta el egyházköztségét, mert összeveszett a Bostoni II. Gyülekezet teljes presbitériumával azon, hogy megtagadta az Úrvacsorai szolgálatot. Napjaink modern unitárius-univerzalista hívei nagyrészenek számára ez azt bizonyítja, hogy ő ebben az értelemben is próféta volt. Emerson egyház ellenes lázadása azonban ennél sokkal mélyebb volt. Először is szegénylőssége és emberek lelkében való vájkálás iránti természetes ellenállása, mondhatni undora, teljesen alkalmatlanná tette a lelkészi hivatásra. „A lelkészi tevékenységnek sok olyan területe van, amihez én felkészületlennek érzem magam”, – vallotta meg gyülekezetének. A döntő dolog viszont az lehetett, hogy már csak mauzóleumként érzekelte a templomot. „Minden prédikációnál jobban szerettem az istentisztelet előtti templomi csendet.” És

Óda a Szépséghez /Ode to Beauty/

Te, keresztül surranva a formák tengerén,
Mint a villám a viharon keresztül,
Valami, ami nem birtokolható,
Valami, ami nem cirógatható,
Nincs oly gyors láb, amely valaha utolérhetne,
Nincs oly tökéletes forma, ami valaha leköthetne.
Ó, te örök menekülő,
Ott lebegve minden felett, ami él,
Gyors és ügyes, hogy ihless
Édes, különös vágyakat,
Csillagos tér és lilium-kehely
Megtelve a te rózsadús illattal,
Nem adsz az ajkaknak ízeletre
Abból a nektárból, amely a tied.

/fordította Dr.Szabó István/

még akkor is valószínűleg kényelmetlenül érezte magát, hiszen tele volt a templom emberekkel.

Ha egyetlen szóval akarnánk Ralph Waldo Emersont jellemezni, akkor az a „függőségellenes” lenne. „Barát, ügyfél, gyerek, betegség, félelem, akarat és jótekonyság mind egyszerre kopogtatnak az ember ajtaján és szólnak: 'Jöjj ki hozzánk!'” – panasolja. „De jól tartsd meg a talajt a lábad alatt, és ne keveredj kúszáságukba.”

Ez a kedves platonista, abbéli hitében, hogy „az emberek leereszkednek, hogy egymással találkozhassanak”, meg hogy „békeiséget csak önmagában találhat az ember”, a maga félnék módján hajthatatlan volt. Mivel teljesen hiányzott belőle az empatikus képzelet, az együttérzést „értéktelennek” tartotta. Úgy gondolta, hogy „Csak saját tetteimen keresztül lehet hozzám közel kerülni”.

Emerson „Self-Reliance” (Önbizalom) c. esszéjének manapság is óriási hatása van; abból vettük a fenti idézeteket is. Az esszé 1841-ben jelent meg és az író könyörtelen panaszát fogalmazza meg minden olyanfajta viselkedéssel szemben, amely a társadalom „profán” elvárásaihoz alkalmazkodik. A „önsegítés” (kifejezés, amelyet ő használt így elsőként) kedvenc szavajárása volt. Unokája szerint Emerson sokszor beismerte: „Erősségem és egyben átkom, hogy magányos legyek”. Am ezt kimondottan élvezte. „Hagyjanak engem békén, és élvezni fogok minden órát és mindazt, amit csak nyújthat nekem” – írja az „Experience” (Tapasztalat) c. esszéjében. Am ugyanabban az esszében elgondolkodóvá válik: „Gyászolom azt, hogy a gyász semmi-re sem tanít.”

Emerson kedvenc jelzője a „profán” volt. Saját magára alkalmazta, illetve önmaga lényegére. 1841-ben naplójában bevallotta: „Ezek a kezek, ez a test, ez a történelem profán és fárasztó, de én nem ereszkedem le, hogy keveredjem semmiféle anyaggal.” Azokban a ritka pillanatokban, amikor önértékelést végzett, ami egyúttal szinte szent emelkedettséget is jelentett, Emerson elpanaszolta, hogy kiegészítette a lelke. Különösen azokkal szemben engedte ezt meg magának, akik a legközelebb álltak hozzá, és akiktől áldozatot várt el. Az igazság jelentése számára „fontosabb, mint a szerelem érzete”; mindazonáltal – úgy tűnik – sóvárgott azért az érzésért, mely sóvárgást a magasabb cél érdekében gyűrt le. De ez sohasem tartott sokáig. „Egy nagy ember” – emlékeztette magát a „Compensation” (Kiegészítés) c. esszéjében – „nem engedheti meg magának, hogy huzamosabb ideig olyasmivel foglalkozzon, ami jóérzéssel tölti el... Gyűlölnie kell anyját és apát, feleséget és gyermekeket.”

Mindenesetre, 1847-ben, az alatt az idő alatt, amíg tíz hónapig Emerson – mert éppen második európai körútján, tehát – távol volt családjától, felesége Lydia, aki már régóta betegeskedett, szokatlan egészségben és örömben élt Henry David Thoreau tiszta társaságában. Am még akkor is Emerson visszafogott szeretetére vágyott. „Mindig várod tőlem azt a levelet, amelynek mennie kellene, és amelyet soha meg nem írok, sem egyik évben, sem a következőben, én – neked,” – írta feleségének Angliából. Képtelen volt arra, hogy felesége kívánságát egy egyszerű szerelmi vallomással kielégítse; ehelyett saját patetikus hangulatába menekült felesége együttérzésért kiáltó szenvedése elől: „Beismerem természetem szegénységét és semmiféle kézzelfogható mentsé-

gem nincsen, kivéve gyenge egészségemet, kicsinységemet, és sötét korlátaimat.”

Viszolygása az emberi meghittségtől nem akadályozta Emersont abban, hogy eszményítse (vagy szinte eszményítse) a barátságot. És micsoda barátai voltak! Derűs temperamentummal párosuló, szinte már túlvilági bölcsessége, mágnesként vonzotta ragyogó társak tucatjait. Felnőtt életük nagyrésztében Thoreau, Margaret Fuller és Bronston Alcott mindannyian keresték barátságát, és várták helyeslését. Őt magát különösen az olyan fiatal, gondtalan költők társasága vonzotta, mint Ellery Channing és Jones Very. Emerson számára a tökéletes együttlét azt jelentette, hogy két hasonló szellemű egyén együtt sétál – ideális esetben hallgatagon – az erdőben.

Még legközelebbi kapcsolatait is feszültséggel töltötte meg Emerson meggyőződése, hogy „minden ember őszinte addig, amíg egyedül van; amint belép egy másik személy, azonnal fellép a kétszínűség”. A tökéletlenséggel szembeni intoleranciájának köszönhetően, Emerson barátságai foszforeszkáltak: hirtelen lángoltak fel és gyorsan kioltotta őket meghittséggel szemben érzett viszolygása. Készen arra, hogy azonnal visszahúzódjon a közösködés legkisebb jelére, mindig kartávolságnyira tartotta a barátait, akik felváltva voltak eksztázisban a figyelmétől, aztán pedig csalódottak, amikor azt megvonta tőlük.

Emerson – mivel annyira tiszta volt idealizmusában – némelyik barátságában maga is megélt a csalódást. „Minden fajta szövetkezés egy kompromisszum kell, hogy legyen” – panaszkodott. Esszéjében, melynek címe „Circles” (Körök), Emerson összefoglalta sajnálkozását azon kevés kiválasztott fölött, akikbe ő bizalmat fektetett, és akiket meghittségével ajándékozott meg. „Az emberek iránti érdeklődésünk akkor szűnik meg, amikor felfedezük korlátjaikat. Az egyedüli valóságos bűn a korlátoltság. Amint valaki elkezd beszélni egy másik személy korlátoltságáról, a szóbanforgó személy hamarosan kiesik a társadalom, az adott társadalmi kör érdeklődéséből.”

Érthetővé válik – ha már természetét ilyen értelemben megismertük –, hogy Emerson magányos farkas volt. Annak ellenére egyedül volt, hogy sokak részéről örvendett szimpátiának, elsősorban azok részéről, akik maguk is társadalmi reformokra törekedtek. Vasárnapi iskolák, templomok, karitatív közösségek – mindegyikről azt érzi, hogy csak járom az emberek számára; akadálynak tekintik őket, és éppen ez az, ami miatt az unitarizmust is elutasította.

Folytatjuk

**A cikk szerzője: Forest Church
Fordította: Kászoni József**

**A cikk megjelent a UU World, amerikai folyóirat március-áprilisi számában (2003). A cikk írója Forest Church, a new yorki All Souls egyházközségnek vezető lelkésze. A szerző eddigi lelkészi tevékenységével párhuzamosan közel tíz önálló írásokból összeállított kötetet jelentetett meg, melyből az utolsó Bringing God Home (Amikor Istent hazahozzuk) címet viseli; alcíme Az utazó útiköny-*

ve. *Forest Church* 2003. április 5-én a bostoni Arlington úti Unitárius templomban a bostoni öböl térséghez tartozó egyházközi közgyűlésen tartott érdekes előadást. Ekkor adta beleegyezését, hogy írását az *Unitárius Élet* számára lefordítsam. A cikk Ralf Waldo Emerson születésének 200. éves születésnapjára jelent meg. Concorde városában, 1803. május 25-én született, szülővárosa ad ott-hont az idej bostoni Egyházi Közgyűlést követő kongresszusnak, amelyet az Amerikai Unitárius Univerzalista Egyház Emersonnak dedikál.

K.J.

Magyarkúton

A nap már korán felkúszott az égre ezen a májusi reggelen, és felszárítva a magyarkúti fűről, fáról a harmatot, várta vendégeit.

A vendégek a Nagy Ignác utcai gyülekezet által meghirdetett tavaszi szabadtéri istentiszteletére 9 órától érkeztek folyamatosan, egészen a késő délelőtti órákig.

A 11 órai kezdettel tartott szertartáson 180 lélek ült és állt az Isten szabad ege alatt és hallgatta Sipos Emőke Villó hitoktató Biblia felolvasását, majd Szász Adrienn prédikációját. Az ifjú lelkész nő szemléletes beszédében a látszat és a valódi közötti különbségre hívta fel mind a felnőttek, mind a gyermekek figyelmét.

Az **együtt lenni jó** valódi érzésével éltük át az ünnepi keresztelőt, amelyen egy időben keresztelték Kászoni József, gyülekezetünk lelkésze az apát és fiát: Lámfalusi Csabát és a kis Bencét.

A szertartások után kötetlen program következett. A zene iránt érdeklődők a tábori székeken ülve maradva hallgatták a Vadady Attila kántorunk által alkalmilag menedzselt „**Három lányok**” produkcióját, háttérként hallgatva a lány női hangokat. A szétszéledők egy része az ebéd elkészítésében segédkezett, más részük egy-egy majálisi képet alkotva családi plédre telepedett, a vendégek gyerekkora pedig játszani kezdett.

Örömmel töltött el bennünket, felnőtt egyháztagokat, hogy a nagy létszám egynegyede gyermek és ifjú volt – különféle korosztályt képviselve.

Generációból jelen volt négy is : ott volt velünk a 90 éves Nanovfszky Klári néni. A közelmúltban ünnepelte születésnapját, Isten éltesse őt tovább egészségben, szerető családja és tisztelő egyházközsége körében!

Velünk volt Lőrinczi Mihályné Julóka néni is, aki dédunokája, unokája és lánya társaságában érkezett.

A háromgenerációs családok legifjabb tagjai közül több mászó, éppen járnivaló tudó kisgyermek társaságát élvezhettük.

A gulyás és a flekken nagy sikert aratott, bizonyítja ezt a sok kiosztott repeta. Nem is kellett semmi ételt visszavinni a fővárosba!

Ebben az évben nagy segítség volt Tordai Nagy Szabolcs ifjunkt teherautós jelenléte, így egyszerűbb volt az élelem, a tányérok, evőeszközök, székek kiszállítása a Nagy Ignác utcából, s ugyanilyen módon került sor azok visszavételére.

Az egyházközség részéről illesse köszönet a rendezvény sikeres lebonyolításában anyagilag és tevékenységgel résztvállalókat.

A gyülekezet tagjai a kötetlen együttletben felszabadultan tudtak beszélgetni, a fiatalok futballozni, labdázni, a kicsik az alkalmi gyermek-sátrakban játszani.

A május 17-ei magyarkúti összejövetel tovább erősítette az 1876-ban fűkegyházközségként megalakult gyülekezet belső összetartását hitben és szeretetben, valamint a magyarkúti hagyományok megőrzésében.

2003. május 17.

(Pres.)

Testvéregyházi konferencia, Newton Centre, 2003. március 27–30.

A fent megnevezett időszakban tartotta idei munkálatait a Testvéregyházközi Tanács (Partner Church Council) a Massachusetts államban található Newton Centreben (Boston városához közeli település). A Magyarországi Unitárius Egyház képviseletében, 1999 és 2003 között minden évben, immáron ötödik alkalommal, volt alulírott szerencséje részt venni ezeken a munkálatokon, mint a Tanács tagja. Leszámítva a tavalyi évet, amikor csak a magyarországi képviselet volt jelen, az idén az erdélyi testvéreink is ott voltak. Az egyházköri képviselők a következők voltak: **Kríza János**, kolozs-tordai egyházkör, **Sándor Szilárd**, marosi egyházkör, **Benedek Jakab**, kükküllői egyházkör, **Dancs Lajos**, székelykeresztúri egyházkör, **Simó Sándor**, székelyudvarhelyi egyházkör, **Kiss Alpár** háromszék-felsőfehéri egyházkör.

Magyarországot **Kászoni József** képviselte. A csoporthoz tartozott még **Simó Melinda**, aki a tolmácsolási teendőket látta el.

Az idei munkacsoport hozzávetőleg negyven emberből állt, közöttük az Egyesült Államok, Kanada, Svédország, valamint India képviselői. A Testvéregyházi Tanács elnöke **David Keyes**, annak pénztárosa, **Larry Coburn**; **Sonya Sukalski** búcsúzó koordinátor, **John Dale**, **Emery Lázár**, **Leon Hopper**, **John Gibbons**, **Barbara Weber** vezették a munkálatoikat. Jelen volt még: Cathy Cordes végrehajtó igazgató, **Gretchen Thomas**, aki a valláserkölcsi tananyag előadója, a *PCNews* (a testület újságja) főszerkesztője **Nancy Daughetry**, **Pat Rodgers** adatbázis-kezelő, illetve az Amerikai Egyesült Államok különböző régióinak képviselői.

Azokra való tekintettel, akik tengeren túlról érkeztek, az érdeemi munkálatok csak 27-én, csütörtökön kezdődtek meg. Vendéglátóink figyelme kiterjedt arra is, hogy az utazás fáradalmait, no meg az időzónák eltolódását ki lehessen pihenni. Természetesen ez az időszak sem a „boldog semmittevést” jelentette. Ez idő alatt találkozhattunk Garai Gáborral, Magyarország tiszteletbeli konzuljával a Prudential Center épületében, annak is a 26. emeletén, ahol irodája van; részt vehettünk a Kings Chapel-ben egy alkalmi istentiszteleten és meglátogattuk az amerikai unitáriusok Beacan utcai központját. Vendégei lehettünk mint minden

évben, a Gabriella és Larry Coburn házaspárnak Westonban, ahol jóízű vacsorát fogyasztottunk együtt mindazok, akik szerda estére már összegyűltek a másnap kezdődő konferenciára.

A konferencia 27-én csütörtökön kezdődött, és 29-én a kora délutáni órákig tartott. Az egész nap közös istentisztelet zárta. A három nap sok eseményt foglalt magában, többek között olyan előadások hangzottak el, mint: vízum és utazási ügyek, melynek előadója John Dale volt; a vallás-erkölcsi anyagot Gretchen Thomas és Ruth Gibson ismertette; Barbara Weber a gazdasági ügyeket tárgyalta elő.

Több alkalommal is sor került egy ún. „akvárium” beszélgetésre, melynek lényege az, hogy 4-6 ember a terem közepén található asztalhoz ül és kizárólag csak egymás között beszélgetnek; a „körön kívüliek” arra

„ítéltetnek”, hogy nem szólhatnak bele ebbe a párbeszédbe csak, amikor annak vége van. Ekkor tehetnek fel kérdéseket az „akváriumban” ülőknek, esetleges jegyzeteik alapján. Ezen „akvárium-beszélgetések” témái a következők voltak: „*Kulturális azonosságok és különbségek*”, „*A hálózati munkások (networker) tulajdonképpeni feladatai*”, „*Hogyan oldja meg a networker a munkájából adódó nehézségeket?*”

Találkozhattunk még pénteken és szombaton délelőtt azokkal az észak-amerikai és kanadai körök kapcsolattartókkal, akikkel egyházközségeink testvéri kapcsolatban állnak, és akikkel részleteiben lehetett megbeszélni, hogy ki milyen aktív vagy kevésbé aktív kapcsolatot tart fenn – az illető lelkész vagy a bizottság – testvéregyházközségével. Ezen kívül több alkalommal került sor ún. „szövetség” kidolgozására, amely azt fogalmazta meg, hogyan lehetne létrehozni olyan kétoldalú „szerződést” amely mindkét testvéregyházközség részére elfogadható, a jelenlegi és a további munka eredményessége érdekében. Ugyanakkor tisztában voltunk mindannyian azzal, hogy minden testvéregyházközség amely egy-egy szerződést fogalmaz meg, különbözik a másiktól, mivel az magába foglalja az adott két testvéregyházközség igényeit és szükségleteit. Az általánosan elfogadható „játékszabályok” a következők voltak egy-egy ilyen

szerződés megfogalmazásakor: annak ellenére, hogy vallásunk különbözhet, mégis létrejöhet egy szerződés, amely kölcsönös reményre és szeretetre épül. Vagy: mi mindannyian kölcsönös nyitottsággal figyelünk egymásra annak reményében, hogy fejleszteni fogjuk egymás között az eddig is fennálló jó kapcsolatokat. Nem utolsó sorban az is megfogalmazódott, hogy egymással igyekszünk állandó kommunikációt fenntartani, olyan gyakorisággal és olyan formákban, amennyire leginkább szükség van. Egy „keretszerződés” szövegének a végleges megfogalmazására is sor került az utolsó napon.

A konferenciát Eric Cherry és Kászoni József úrvacsorával egybekötött közös istentisztelete zárta, amelyet a hagyományos erdélyi istentiszteleti rend szerint celebráltak. A jelenlevők nagy számban vettek úrvacsorát, amely jelen esetben is kenyérből és borból állt, nem gyümölcsleből, ami sokszor unitárius-univerzalista gyakorlatban a bort helyettesíti.

Délután a concordi gyülekezet vendégei voltunk, ahol megünnepeltük a székelykeresztúri és concordi testvéregyházközségek fennállásának 10 éves évfordulóját. De mielőtt erre még sor kerülhetett volna, meglátogattuk Emerson múzeumát annak szülővárosában, megnézhattuk az éppen javítás alatt álló Emerson családi házat, kimentünk a helyi temetőbe egy csöndes tiszteletadásra Emerson és Thoreau sírjához, és meglátogattuk a nem messze fekvő Walden Pound nemzeti parkot élményt nyújtó természeti ritkaságaival.

A konferencia „hivatalos” idejének lejártaival kezdődött meg minden tengerentúlról érkezett számára az egyéni program, amelynek mindenki külön-külön, egyénileg tett eleget. Alulírott, március 30-án, vasárnapi istentiszteletet tartott Merloseban (Boston egyik szuburbánus kisvárosa) az ottani lelkész Dr. Doris Hunton meghívására. Istentiszteletet követően kerekasztal megbeszélés-

lésre került sor a testvér-egyházközségi bizottság tagjaival, amit közös ebéd követett.

Március 31-én Diana Miller társaságában meglátogattam Carlisle gyülekezetét, majd este a belmonti gyülekezet és tanács tagjaival találkoztam.

Április 2-án Winchesterben került sor a bostoni öböltérség lelkészeinek értekezletére, amelyen az 54 egyházközség lelkésze közül több mint negyvenen voltak jelen. A közös istentiszteletet majd ebédet követően John Gibbons társaságában Bedfordba látogattam, ahol a helyi templomot tekintettem meg.

Április 3-án George Kovach Cohasset-i gyülekezeti taggal – aki két éven keresztül a Budapesti Egyházközség tagja volt, – és családjával együtt Cape Codba látogattunk.

Április 4-én a bostoni Szépművészeti Múzeumban amerikai unitáriusok társágában néztem meg egy gyönyörű impresszionista kiállítást, melynek címe „*Impression of light*” („*A fény impressziója*”) volt. A legkiválóbb impresszionista festők gyűjteményes kiállítása nagyrészt európai múzeumokból érkezett.

Április 5-én az Arlington utcai templomban (Channing volt egyházközségében) került sor a bostoni Öböltérséghez tartozó gyülekezetek évi rendes közgyűlésre, amelyen szintén részt vettem. Egy intellektuális élményt nyújtó istentiszteletet követően Dr. Forrest Church new yorki lelkész egyszerű előadását hallgathatták a jelenlevők.

Ugyanaznap továbbutaztam Connecticutba, és ott április 11-ig tartózkodtam.

Kászoni József
lelkész

Unitáriusok és Univerzalisták Nemzetközi Tanácsa (ICUU) **Prága, 2003. május 27– június 1.**

A Nemzetközi Tanács háromévenként sorra kerülő gyűlését (az utolsó előtti Balatonföldváron tartotta az ICUU) az idén Prágában rendezték meg. Tagegyházak és különböző intézmények képviseltették magukat ezen a munkálaton. Ausztráliától British Columbiáig, Indiától Észak Amerikáig tizenkilenc ország képviselői gyűltek egybe a Moldova menti városba. Közel ötven személy volt jelen, nagyrészt a tagegyházak képviselői, de megfigyelői kiküldöttek is részt vettek az egy hetes programon.

A rendkívül szoros program alig adott lehetőséget a szabadidőre. Voltak olyan napok, amelyeken a tizenegy csoportban zajló tevékenység több mint napi tíz órát vett igénybe. Íme a tizen-

egy csoport, amelyben a következő tevékenységek zajlottak:

- Gazdasági csoport, vezetője: John Slatery (Kanada)
- Vezető és fejlesztési csoport, vezetője: Ellen Campbell (Kanada)
- Konzultációs és regionális csoport, vezetője: Jill McAllister (USA)
- Afrika csoport, vezetője: Gordon Oliver, (Dél-Afrika)
- Dél-Amerika csoport, vezetője: Juame De Marcos (Spanyolország)
- Valláserkölcsei tananyag csoportja: Melinda Sayavedra (USA)
- Kiadványok csoportja, Cliff Reed (Anglia)

- Észak-Amerika regionális csoport, vezetője: Mark Morrison Reed (Kanada)
- Európa Regionális csoport, vezetője: Antje Paul (Németország) és Christine Hayhurst (Anglia)
- Ázsia regionális csoport, vezetője: Pearl Marbaniang (India)
- Megbeszélések csoportja, az ICUU nemzetközi hangja csoportja, vezetője: Mikó István (Magyarország).

Magyarországot Mikó Imre főgondnok és Kászoni József lelkész képviselték. A cseh fővárosba 27-én hétfőn a kora délutáni órákban érkezünk, személygépkocsival. Egyenesen a Krystal szállóba mentünk, amely egy hétig volt otthonunk. Olivia Holmes társaságában városnézésre indultunk, és jól tettük, hiszen egész héten nem adatott erre több lehetőség, főleg azok számára nem, akik nem maradtak ott a június 2-ára megszervezett csoportos városnézésre.

Kedden ebéd után kezdődött a Tanács hivatalos programja. Minden reggel és este istentisztelettel kezdődött, és fejeződött be a napi munka. Napirenden a következők voltak: megnyitó, az egész heti program elfogadása, tanácsgyűlések stb.

Szerdai programon többek között a következők szerepeltek: reggeli istentisztelet, pénztáros beszámolója, tagegyházak bemutatása – az erre adott tíz percet a főgondok úrral megosztottuk, ő öt percben a Magyarországi Unitárius Egyházzól beszélt, míg én annak legnagyobb egyházközségéről, a BUE-ről. Tagegyházak jelentése, csoporttevékenységek stb.

A csütörtöki, pénteki és szombati programjaink is hasonló beosztásúak voltak, azzal a különbséggel, hogy az utóbbi három napon ún. „szövetségi” csoportokba négyen-hatan tömörültünk és lelki gyakorlatokat végeztünk, amely egymás jobb megismerését és megértését volt hivatott szolgálni. A

szombat délelőtti istentiszteletet az erdélyi és magyarországi képviselőiben megjelentek tartották: Kovács István, Máthé Sándor, Székely Kinga-Réka, Kászoni József és Mikó István. Ugyanaznap tartotta tisztújítását a Nemzetközi Tanács. A Végrehajtó Bizottság új tagsága a következő személyekből áll, május 31-től: elnök Gordon Oliver (Dél-Afrika), alelnök John Slatery (Kanada), pénztáros Barbara Beach (Egyesült Államok), titkár Pearl Green Marbaniang (India), póttagok: Christine Hayhurst (Anglia), Kovács István (Románia), Antje Paul (Németország). A jelölő bizottság tagjai a következők voltak: Máthé Sándor (Románia), Jill McAllistar (USA), Cliff Reed (Anglia).

Vasárnap délelőtt a prágai unitáriusok belvárosi templomába, illetve a templomos ingatlanuk színháztermében gyülekeztünk, a Karlova út 8 sz. alatti épületbe, ahol a cseh unitárius lelkészek vezetésével virág-istentiszteletet celebráltak a helyiek. Ennek a gyakorlata még Capek volt prágai lelkész idején honosodott meg a 40-es években, és azóta népszerűségnek örvend Csehországban és a tengeren túli országokban egyaránt.

A konferenciára egybegyűltek vasárnapi estebédjét követően a régi és új Végrehajtó Bizottsági tagok még egy megbeszélésen vettek részt, amely az egy hetes munka záróakkordját jelentette. Alulírott és Mikó István főgondnok a másnapi városnézésen már nem vett részt. Hétfőn a reggeli órákban indultunk Prágából vissza Budapestre. A megrendezett konferenciáért illesse köszönet Iva Kucmanova adminisztrátort, a prágai ICUU európai kirendeltségénél tevékenykedő testvérünket, aki rengeteget dolgozott ahhoz, hogy ez a közös találkozás és az ebben végzett munka sikeres és eredményes legyen.

Kászoni József, lelkész

Gálfy-Bódy Tamás: Fekete nap, avagy székely csendélet